

Stan czystości jezior, rzek i wód gruntowych na terenie Gminy Rogoźno.

Rok 2025 jest kolejnym rokiem realizacji zakrojonych na szeroką skalę działań Gminy Rogoźno zmierzających do poprawy jakości wód powierzchniowych.

Głównym założeniem jest poprawa stanu jakościowego wód akwenów jezior Rogoźno i Budziszewskiego oraz rzeki Małej Wełny a w konsekwencji polepszenie jakości wody wpływającej do rzeki Wełny.

Dla osiągnięcia zamierzonych celów podejmowane są różnorodne działania i inicjatywy z szerokiej palety branż oraz dziedzin działalności administracji, pośród nich należy wyróżnić:

- bezpośrednie prace rekultywacyjne na zbiornikach wodnych
- inwestycje infrastrukturalne związane z kanalizacją sanitarną oraz oczyszczaniem ścieków
- inwestycje infrastrukturalne dotyczące oczyszczenia i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych
- działania kontrolne i prewencyjne – kontrole zbiorników bezodpływowych oraz częstotliwości ich opróżniania w gospodarstwach domowych, zastosowanie nowoczesnych technologii analitycznych pozwalających na kontrole „celowane”
- działania edukacyjno – informacyjne, konferencje, materiały promocyjne i informacyjne

Rekultywacja jezior

Realizacja zadania pod nazwą: „działania na zbiornikach wodnych polegające na zapobieganiu zakwitowi wód oraz sinicom – rekultywacja wód powierzchniowych jeziora Rogoźno i Budziszewskiego” prowadzona jest w oparciu o pozwolenie wodnoprawne (decyzja nr PO.RUZ.4210.182.2022.MD.7 z dnia 10.11.2022. W 2023 roku nastąpiło wznowienie prac rekultywacyjnych – które poprzez wcześniejszą dwuletnią przerwę powinniśmy traktować jako początek rekultywacji. Prace prowadzone w 2023 roku realizowane były w bardzo ograniczonym zakresie (z uwagi na finansowanie wyłącznie ze środków budżetowych). W 2024 i 2025 roku na dalszą rekultywację naszych jezior udało się pozyskać dofinansowanie z WFOŚiGW w Poznaniu. W obydwu latach wykonano po 7 zabiegów mobilnej aeracji pulweryzacyjnej z precyzyjną inaktywacją fosforu na Jeziorze Rogoźno oraz po 5 zabiegów na Jeziorze Budziszewskim.

W 2025 roku prace są kontynuowane zgodnie z programem.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu na mocy umowy nr NR 4951/U/400/81/2025, przyznał dotację na przeprowadzenie prac rekultywacyjnych w wysokości 191 424,00 zł. Całkowita wartość zadania wyniosła 279 720,00zł.

W ramach umowy z dnia 12 maja 2025, zawartej w wyniku przeprowadzonego przetargu, przeprowadzono cykl prac rekultywacyjnych.

Uruchomiono strefę inaktywacji fosforu na dopływie do Jeziora Rogoźno. W 2024 roku podpisanie umowy z Wykonawcą na realizację prac rekultywacyjnych nastąpiło dopiero 10.07.2024 r., dlatego też prace rekultywacyjne rozpoczęły po tym terminie. Wspomnieć należy, że aby uzyskiwać właściwe efekty rekultywacji, prace powinny rozpoczynać się już wiosną. Inaktywacja fosforu w wodach jeziora ma bowiem ograniczać rozwój fitoplanktonu (w tym sinic) oraz występowanie tzw. zakwitu wód. Jeśli prace rozpoczynają się zbyt późno, w szczególności w stanie zakwitu wód, wówczas utrzymanie stanu wód na odpowiednim poziomie jest utrudnione. Dodać należy, że nasze jeziora położone są na końcu zlewni Małej Wełny, co dodatkowo generuje problemy związane z dopływem substancji biogenych ze zlewni.

Jednym z parametrów świadczących o jakości wód jest ich przezroczystość. Poniżej w tabelach 1 i 2 przedstawiono przezroczystość wód dla Jeziora Rogoźno i Budziszewskiego w 2024 i 2025 r.

Tabela 1. Przezroczystość wód w jeziorze Rogoźno 2024/2025

Data zabiegu mobilnej aeracji pulweryzacyjnej z precyzyjną inaktywacją fosforu	Widzialność krążka Secchiego [m] przed zabiegiem	Widzialność krążka Secchiego [m] po zabiegu	Data zabiegu mobilnej aeracji pulweryzacyjnej z precyzyjną inaktywacją fosforu	Widzialność krążka Secchiego [m] przed zabiegiem	Widzialność krążka Secchiego [m] po zabiegu
13.07.2024	0,30	0,35	14.05.2025	0,65	0,85
14.07.2024	0,40	0,50	06.06.2025	0,70	0,95
20.07.2024	0,55	0,60	21.06.2025	0,90	1,10
28.07.2024	0,65	0,70	03.07.2025	0,95	1,15
21.08.2024	0,45	0,55	16.07.2025	0,90	1,05
05.10.2024	0,50	0,55	31.07.2025	0,85	1,00
10.11.2024	0,55	0,60	19.08.2025	0,70	

Tabela 2. Przezroczystość wód w jeziorze Budziszewskim 2024/2025

Data zabiegu mobilnej aeracji pulweryzacyjnej z precyzyjną inaktywacją fosforu	Widzialność krążka Secchiego [m] przed zabiegiem	Widzialność krążka Secchiego [m] po zabiegu	Data zabiegu mobilnej aeracji pulweryzacyjnej z precyzyjną inaktywacją fosforu	Widzialność krążka Secchiego [m] przed zabiegiem	Widzialność krążka Secchiego [m] po zabiegu
13.07.2024	0,35	0,40	14.05.2025	0,75	0,90
14.07.2024	0,45	0,55	21.06.2025	0,80	1,00
20.07.2024	0,60	0,70	03.07.2025	0,95	1,10
05.10.2024	0,55	0,60	16.07.2025	0,90	1,05
10.11.2024	0,65	0,70	19.08.2025	0,65	

Jak można zaobserwować w powyższych tabelach, wartość przezroczystości wód w naszych jeziorach uległa znaczącej poprawie. Na Jeziorze Rogoźno udało się uzyskać przezroczystość sięgającą 120 cm, co w minionych latach w okresie letnim było wartością nieosiągalną.

Kilka wniosków i spostrzeżeń z realizacji prac rekultywacyjnych w 2025 roku:

1. Rozpoczęcie prac rekultywacyjnych w okresie wiosennym umożliwia uzyskiwanie dobrych efektów rekultywacyjnych.
2. W okresie letnim zabiegi mobilnej inaktywacji fosforu powinny być prowadzone z częstotliwością nie mniejszą niż dwa tygodnie, co umożliwia ograniczenie rozwoju fitoplanktonu, w tym sinic.
3. Na Jeziorze Rogoźno uzyskano lepsze efekty rekultywacyjne w zakresie przezroczystości wody niż na Jeziorze Budziszewskim, co może być spowodowane mniejszym zakresem prowadzonych prac (na Jeziorze Budziszewskim wykonano dwa zabiegi inaktywacji fosforu mniej).

4. Bezpośrednio po zawodach motorowodnych zaobserwowano pogorszenie przezroczystości wód w Jeziorze Rogoźno, jednakże w porozumieniu z wykonawcą ostatni zabieg mobilnej aeracji pulweryzacyjnej wykonano tuż po zawodach. Obecnie wygląd wody nie budzi zastrzeżeń.
5. W celu podtrzymania osiągniętych efektów, należy kontynuować prace rekultywacyjne w kolejnych latach.

Natlenianie wód

Dodatkowym stymulatorem, który przyczynia się do znacznie lepszych rezultatów prowadzonych prac jest praca 4 aeratorów napowietrzających wody jezior.

W roku 2024 w ramach realizacji zadań związanych z czystością wód, dokonano zakupu na własność Gminy dwóch aeratorów o zasilaniu słonecznym, które zostały zainstalowane na Jeziorze Rogoźno i Jeziorze Budziszewskim. Całkowity koszt zadania wyniósł 130000,00zł, z czego kwotę 100000,00zł pozyskano od Samorządu Województwa Wielkopolskiego na podstawie umowy o dofinansowanie nr DSI 47/2024 w ramach programu „Błękitno-zielone inicjatywy dla Wielkopolski”.

Biomanipulacja

Pod koniec maja bieżącego roku zostały przeprowadzone zarybienia na jeziorze Budziszewskim oraz Rogozińskim narybkiem letnim sandacza w ilości 100 tysięcy sztuk. Zadanie zostało zrealizowane we współpracy z podmiotem zarządzającym gospodarką rybacką na tych akwenach - Spółką MAJ, która sfinansowała niemal połowę zadania.

W zarybieniu udział brali przedstawiciele Gminy Rogoźno, Stowarzyszenia Natura Budziszewko oraz Stowarzyszenia Jezioro Rogozińskie. Koszt poniesiony z budżetu Gminy Rogoźno wyniósł 10 000,00zł. Zarybienie stanowi realizację określonej w programie rekultywacji zbiorników biomanipulacji, mającej na celu zwiększenie populacji gatunków drapieżnych.

Edukacja

Z inicjatywy Burmistrza Rogoźna, w dniu 16 stycznia 2025 roku na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji odbyła się konferencja „Poprawa jakości wód jezior Rogoźno i Budziszewskiego oraz efekty dotychczasowych prac, wniosków, prognoz i założeń” zorganizowana przez Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego. W konferencji udział wzięli zaproszeni goście: przedstawiciele organów rządowych i samorządowych, radni rady miejskiej, członkowie stowarzyszeń, związków, spółek, przedsiębiorstw oraz fundacji działających w tematyce gospodarki wodnej oraz przedstawiciele środowiska akademickiego a także osoby zainteresowane tematyką naszych gminnych jezior. W czasie konferencji uczestnicy wysłuchali czterech wykładów tematycznych dotyczących rekultywacji jezior oraz identyfikacji zanieczyszczeń i problemów oraz propozycji napraw i działań. Na zakończenie odbył się panel dyskusyjny podczas którego prelegenci odpowiadali na liczne pytania uczestników. Konferencja podkreśliła wagę działań na rzecz przywrócenia naturalnej równowagi jezior. Omówiono kluczowe strategie i rozwiązania wspierające poprawę jakości wód oraz ochronę ekosystemów.

Podjęte inicjatywy mają na celu dokładne zidentyfikowanie występujących problemów, weryfikację realizowanych założeń oraz ustalenie perspektyw działań na przyszłość.

Gmina Rogoźno jest patronem wydarzenia: V edycji konferencji poświęconej ochronie wód w osadzie Port Nowy Młyn (Adres: Nowy Młyn 18, 64-610 Nowy Młyn) która odbędzie się w dniu 2 września 2025 r.

Perspektywy

29 maja 2025 Burmistrz Rogoźna Łukasz Zaranek otrzymał z rąk dr Kamila Jawgiela Prezesa Zarządu Fundacji "Hydroni" nagrodę pieniężną dla gminy Rogoźno w wysokości

30000,00zł na realizację zadania i opracowanie koncepcji - "Programu zagospodarowania wód opadowych odprowadzanych kanalizacją deszczową do wylotów prowadzących do jeziora Rogozińskiego". Przedmiotem dofinansowania jest przygotowanie specjalistycznego opracowania uwzględniającego wszelkie parametry zlewni oraz koniecznych objętości. Opracowanie rozwiązania problemu będzie stanowiło podstawę do sporządzenia dalszej dokumentacji oraz pozyskania stosownego pozwolenia wodnoprawnego.

Ocena jakości wód kąpieliskach

W wykazie kąpielisk w sezonie kąpielowym 2025 zarejestrowano:

1. Kąpielisko nad Jeziorem Rogoźno w miejscowości Rogoźno przy ulicy Za Jeziorem.
2. Kąpielisko zlokalizowane nad Jeziorem Rogoźno w miejscowości Rogoźno przy ulicy Plażowej.
3. Kąpielisko zlokalizowane nad Jeziorem Nienawiszcz Duży w miejscowości Nienawiszcz
4. Kąpielisko zlokalizowane nad Jeziorem Budziszewskim w miejscowości Budziszewko

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Obornikach w oparciu o przeprowadzone w ramach kontroli urzędowej badania wody pobranej 23 czerwca 2025 r. na wszystkich czterech kąpieliskach zorganizowanych przez Gminę Rogoźno, stwierdził że woda na każdym z badanych kąpielisk odpowiadała wymogom sanitarnym do kąpeli. Kolejne cykle badań na podstawie przyjętego harmonogramu realizowano w dniach 14 lipca 2025 roku, 28 lipca 2025 roku, 11 sierpnia 2025 roku. Badania prowadziły: Miejskie Wodociągi i Kanalizacja sp. z o.o.

W bieżącym roku na żadnym z prowadzonych przez Gminę kąpielisk nie wystąpiły incydenty mikrobiologiczne ani chemiczne, wymagające zamknięcia kąpieliska. Prowadzone badania w żadnym z przypadków nie wykazały przekroczeń norm.

Opracował: Roman Piątkowski
20.08.2025r